

pekels - Worst - Saucijjes, Moutzalm, en Reusel in vaatjes, heele en halve ankers, Zuur - Bloem - en Roodkool, gedroogde Vruchten: Specerijen en Zuurgoed in soorten, beste IJsan - en zwarte Thee, Broodsuiker, versch Seltzerwater, Stijf-sel, flesschen - stoopen - en - pullen Kurken, 1 kistjes Hamburger Sigaren, lange pijpen, Was Kaarsen, Raap - Patent - en Zoete Olie, Wijnazijn in oxhoofden en damejeannes, fijne Vruchten op Brandewijn in kistjes van 12 flesschen, fijne Rhijn - Madera - Muscat - Champagne - en andere Winnen, witte en Cognac Brandewijn, Jenever in stoopen en kruiken, beste Jamaica Rum.

Fijne en ordinaire Likeur - Kelders, Grootboeken, Journalen, en Kladboeken met koperen rug en boekbanden, Poederdozen met kwasten, fijne Karwatsen; een assortiment fijne Eng. Scharen, Zak- en Pennemessen, stellen van 51 stuks Eng. Tafelmessen en Vorken met Ivore handvatten, enkele trancheer do.; stellen gouden Cachetten en Sleutels, zilveren Potlooden, fijne Kurkentrekken, carotten Brillen, elegante Dames Kammen, zilveren en vergulde gale Schöen - en Kuitgespen, en diverse andere Bijouterien. — Een wel geassorteerde partij kurk - en fijne kleed Mans Schoenen, jongens-meisjes en kinder do. do. Hoeden, Officiers Stropdassen, s. f. - en ordinaire Hemden Lijnsen, do. Zakdoeken, Boekjes Streep, s. f. wit - rood - en geel Casimir, blaauw - zwart - en groen Lakon en Drap Zephir, witte en zwarte zijden - en katoenen Koussen, en diverse andere goederen meer.

Wordt geland uit de Brik *Fountain*, Kapt. WATERHOUSE, van Portland en te koop bij den ondergeteekende: White pine Planken, Bakkeljaauw, Makreel No. 2 en 3, heele en halve vaten Mess No. 1, 2 en 3 Vleesch, heele en halve vaten superfijne Blom, Sperma-veti Kaarsen, dito Olie.

Paramaribo den 3 Maart 1880.

THOMAS TRASK.

TE HUUR.

Een Huis en Erf, gelegen alhier aan Paramaribo in de Grave Straat, aankomende de Erven J. F. C. BECKER, adres bij

J. W. BECKER.

Mengelwerk.

Vervolg en slot van de beschrijving van den weg onder de rivier de Tuens, bij Londen. (Zie onze No. 15 en 16.)

DE ONDERAARDSCHEN WEG.

Op dit oogenblik (de maand Maart 1827), zijn reeds 400 voeten van den onderaardschen weg voltooid, van welke reeds 350 voeten onder de rivier bevinden, terwijl de uitgraving thans omringt 12 en 13 voet, iedere week vordert. Toen er met het aanleggen van den weg een begin gemaakt werd, veroorzaakten sterke wellen de grootste verandering in de voortzetting van het werk; zoo zelfs, dat hetzelfde bijna moest gestaakt worden, daar het werk volk hunnen arbeid verrijkte, terwijl het water werkelijk over hen heen stroomde. Het is echter opmerkelijk, dat of tegenwoordig zoo weinig water in den onderaardschen weg gevonden wordt, dat men pijn van de oppervlakte tot den grondslag des puits heeft moeten plaatsen, ten einde het ras daarmede te kunnen mengen.

Toen de grond der rivier, voor het begin dezer ontwerping, gekend werd, vond men onder de bedding van blaauwe klei, door welke de weg thans wordt gegraven, een laag zand, gemengd met schelpen, rotssteen en gruis. Het is op deze laag, dat het werk nu voortgezet wordt, terwijl men de klei tusschen den weg en de bedding der rivier laat liggen, hetgeen alzoo een vermeerderde kracht aan de bogen zelve verleent. Uit deze omstandigheid leidt men, met eenige waarschijnlijkheid, af, dat de gemeente laag oorspronkelijk de bedding der rivier uitmaakte. In der daad deze veronderstelling is onbetwistbaar geboren uit de daadzaken, dat men alikruiken en andere schelpen op den onderste grond van dezelfde laag aarde gevonden heeft. Een menigte vreemde en belangrijke overblijfselen zijn ontdekt, en eenige ten uitersten zeldzame stukken van versteend hout, vuursteen en andere dingen gevonden.

den; van welke vele zeer gezocht waren, en andere aan onderscheiden geleerde en wetenschappelijke genootschappen verzonden zijn geworden. Zij, welke zich aan deze soort van oefening toewijden, hebben in die zeldzaamheden de voorwerpen van opmerkelijke bespiegeling gevonden.

De voortgang der onderneming verwekt de grootste belangstelling bij de wetenschappelijke wereld, wier oog dezelve met de meeste zorg en levendigheid bespiedt. Zelfs is deze belangstelling niet beperkt tot de wetenschappelijke wereld alleen, maar heeft derzelver invloed uitgebreid tot den adolstand, en het beste gedeelte der geheele maatschappij. Gedurende den laatsten zomer is het werk door personen van den hoogsten rang bezocht; zelfs door Zijne Koninklijke Hoogheid. Bijna alle Zijner Majesteits Ministers, en onder deze vooral de Hertog van WELLINGTON, beschouwden hetzelfde bij herhaling; en naauwelijks verzuimde eenig buitenlandsch Edelman, of persoon van aanzien, de gelegenheid, om een werk van dien aard, en deszelfs voortgang te bezigtigen.

Het gezigt op den weg (thans door draagbaar gas verlicht), is, in het verschiets, waarlijk betooverend; hoewel niet te vergelijken bij hetgeen dezelve zal opleveren, wanneer de gas-meter, welke de maatschappij bezig is op te rigten, voltooid, en de weg volkomen verlicht zijn zal. Zoodra deze gas-meter gereed is, zal men de pijpen leggen, om het gas naar ieder gedeelte van het werk te geleiden, en een schitterende gaslamp zal in ieder der openingen van de bogen des middelmurs, opgehangen worden, hetwelk zonder twijfel een menigte aanzienlijke bezoekers naar zich trekken zal.

De onderneming mag terecht worden aangemerkt, als een groot nationaal werk, overtreffende in grootheid van ontwerp, en moeilijkheid van uitvoering, alles wat de ouden hebben nagelaten. Zelfs nu is het de aandacht van hen, welke de werken van vernuft bewonderen, en de vordering der wetenschappen gadeslaan, dubbel waardig.

Voor hen, welke een dadelijk belang hebben, bij de eindelijke voltooiing van dit groote werk, moet het zeer voldoende zijn te vernemen, dat de Directeuren de meest mogelijke zorg en oplettendheid, aan de voortzetting der onderneming toewijden, en dat zij allen mannevan vermogen en invloed zijn. Niettegenstaande de meesten hunner, in posten van belang en groote verantwoordelijkheid, of in uitgebreide handelsbetrekkingen geplaatst zijn, vergaderen zij echter eens in de week, en vele raadplegingen hebben bij het werk zelve plaats; terwijl eenige van hen zich dagelijks, op het kantoor, of bij het werk ophouden. Het is intusschen opmerkelijk, dat niettegenstaande dezen prijsstellenden ijver der Directeuren, zij zich echter geene tusschenkomst veroorloven, in het wetenschappelijk en werktuigkundig gedeelte der onderneming; in welk opzigt de magt van den heer BAUXEL, onbepaald en onbetwist is.

De geheele lengte van den onderaardschen weg is van den éenen put tot den anderen 1340 voet, van welke omstreeks 1000 voet onder de bedding der rivier zijn zullen. Dit groote werk is begonnen den 2den Maart 1825, en men gist, dat nog omstreeks twee jaren tot deszelfs voltooiing noodig zullen zijn. De onkosten van dit werk, tot Ultimo December 1826, bedragen 106.000 p. sterling, of f1,272,000 Nederlands, zijnde voor de volgende uitgaven, als:

Voor den aankoop van gebouwen te Rotherhithe	f330,000,00
• steenen, cement, kalk, zand, timmerhout en alle uitgaven voor de kunst-werktuigen en smids werk	447,500,00
• onkosten tot het maken van steenen	14,000,00
• arbeidsloonen	341,500,00
• bezoldiging der Directeuren	f24,000,00
• idem des bestuurders en der medebestuurders van het werk	61,000,00
• Geregtskosten, benevens het besluit van het Parlement en Zegels	29,000,00
• toevallige onkosten	10,000,00
• drukloonen	1,400,00
• verponding en dorpslasten	4,600,00
	f1,272,000,00

Men herkent verder, dat de som van 80,000 p. sterling, of f900,000 Nederlands, welke men nog in te vorderen heeft, van de bonders der aandeelen, voldoende zijn zal, om den weg tot omstreeks 60 voet van de noordelijke kust der rivier te voltooien. Men vleit zich, dat wanneer het werk zoo ver gevorderd zijn zal, het algemeen vertrouwen dan ook zoo vermeerderd zal wezen, dat men eene nieuwe leening zal kunnen aangaan, ter bekoming der noodige fondsen, tot het voltooien der laatste 60 voet, en het daarstellen van den put voor de voetgangers, aan de noordzijde, en de nedergangen voor de rijtuigen, aan de beide zijden der rivier.

Het werk der maatschappij is veel uitgebreider, dan men in het algemeen veronderstelt. Er zijn thans meer dan 320 man dag en nacht, en omstreeks 60 man des daags alleen aan het werk. De eerste worden iedere acht uren afgelost, als: te zes uren des morgens; te twee uren des nademiddags; en te tien uren des avonds; — dus de helft van het volk werkt zestien uren van de vier en twintig, den eenen dag, en acht uren den volgende.

Naar de noodzakelijkheid dringend vordert, om het volk in gedurige bezigheid te houden, en men echter wenscht, den zondag niet te schenden, heeft men aangekomen, om het werk des zondags te middernacht te doen beginnen, in plaats van des maandags morgens te zes uren. De redenen voor dezen maatregel zijn vele; de voornaamste derzelve is, om het werkvolk, zoo spoedig mogelijk, weder op hunne posten te plaatsen, alvorens zij hunne zaterdagse ontvangst onbelemmerd verteerd hebben. Des maandags echter, wordt het werk door velen verzuimd; en hoewel men alle pogingen in het werk stelt, om regelmatigheid en ondergeschiktheid te handhaven, ook door boeten af te vorderen voor verzuim, dronkenschap, enz. is het echter geheel onmogelijk, om bij eene inrigting van dezen aard, dit kwaad geheel te genezen.

Het volk is zorgvuldig afgezonderd, overeenkomstig hunne bijzondere bezigheden, als: mijngravers, metselaars, arbeiders, molenaars, smeden, timmerlieden en takelaars; zoo dat bijna alles, wat tot het werk noodig is op de bouwgronden wordt vervaardigd; op welke ook eene groote smederij, en eene uitgestrekte timmermanswerf aangelegd is. Het werkvolk wordt door eene groote klok, boven den put hangende, bijeen geroepen, welke ook den schoftijd aanduidt. Ieder man komende op, of gaande van de bouwgronden, moet zijnen naam aan eenen der opzigtters opgeven, welke den tijd, hoe lang ieder aan het werk geweest is, opteekent, en in het laatst der week daarvan verslag doet, opdat het loon, dien overeenkomstig, kan betaald worden.

Wekelijks wordt de volgende hoeveelheid bouwstoffen en noodwendigheden verbruikt; als: omstreeks 70,000 steenen, 350 vaten cement, met eene gelijkmatige hoeveelheid zand, 150 Nederlandsche ponden kaarsen en 5000 voeten draagbaar gas; terwijl in hetzelfde tijdverloop, omstreeks 750 tonnen (zijnde een gewigt ieder van bijna 1000 Nederlandsche ponden) aarde, door de karren van de bouwgronden worden weggevoerd.

De maatschappij voorziet in de kleeding van het werkvolk. Dezelve bestaat in sterke lederen mutsen, welke over den nek neder hangen, en tegen het druipen der muren, het vallen van kalk, of andere mogelijke ongezonde beschermt. De buizen en broeken zijn van een bijzonder dikke flanel vervaardigd. Het volk, dat in de onderste cellen werkt, is voorzien van waterlaarsen, welke de knien bedekken; en allen hebben zware wollen kousen. De meesten dragen flanelen hemden, welke het zweet beter doet opdroogen, dan die van linnen. Het volk schijnt in deze soort van kleeding veel behagen te hebben, en des maandags morgens geeft dezelve hun wezenlijk een belangwekkend voorkomen.

De heer RANDEL, een geoeend geneesheer uit de nabuurschap, is op eene bepaalde bezoldiging aangesteld, om het werkvolk van diens te zijn. De ziekte op het werk is wezenlijk gering; en die, welke er bestaat, komt eerder voort uit een te vrij toegereven aan die gewoonten en hebbeligheden, welke het menschelijk lichaam eigen zijn, dan uit den staat des dampkrings van den onderaardschen weg. Immers gebeurt het dikwijls, dat het volk van het werk komende, in plaats van hunne schreden huiswaarts te rigten, zich naar eene naburige herberg begeeft, en daar eenige uren blijft, in dezelfde kleeding, waarin het den geheelen dag gewerkt heeft; hetgeen geschikt is, om allerlei soort van ongemakken te weeg te brengen.

Eenige voortreffelijke schikkingen zijn er gemaakt, ter vergroting van het fonds voor de zieken. Zes stuivers wordt van ieders wekelijksch loon, tot dat einde, afgetrokken; hetgeen voor ieder in het bijzonder geen gemis van belang veroorzaakt en echter een aanzienlijk fonds daarstelt. Men moet in aanmerking nemen, dat dit geld besteed wordt ter ondersteuning van iederen persoon, welke aan ziekte of toeval lijdt, en niet ter bestrijding van de geneeskundige onkosten, welke laatste geheel door de maatschappij worden gedragen. In menig geval heeft de zieke arbeider wekelijks zoo veel ontvangen als zijn loon, bij gezondheid, zou beloopt hebben. In geval van overlijden wordt de toevlugt genomen tot hetgeen de bos bevat, waarin de bezigtigers hunne giften storten; hieruit worden de begrafenis kosten voldaan, en eene redelijke som aan de weduwe uitgereikt, naarmate de omstandigheden zulks vorderen. Om de giften, tot welker verzameling de bos dient, te vermeerderen, is het den arbeiders strengelijk verboden eenig geld van de bezigtigers aan te nemen. In der daad alle de schikkingen omtrent dit werk kenmerken zich door omzigtigheid, oordeel en onderscheiding.

Onder de Teems den 17den Maart 1827.

Na voormelde bijzonderheden geschreven te hebben, heb ik van den heer BAUXEL vergunning bekomen, om de werken nogmaals te bezigtigen, ten einde alle mogelijke onnaauwkeurigheid, welke in het verhaal ingeslopen mogt zijn, te verbeteren, en op het oogenblik, dat ik hiermede bezig ben en dit schrijf, sta ik vier honderd voet onder de rivier. De poging, om dit verrukkelijk gezigt, zoo als het wezenlijk mag genaamd worden, te beschrijven, zou eene verheffing van taal vereischen, te verdacht, dan dat de lezer in dezelfde zou durven berusten. — Ik zal dus liever eindigen met de korte aanmerking, van eenen geleerden schrijver:

Go, en zie het,

DE SCHAEVEL.